

Skattavakt PwC

Fréttabréf Skatta- og lögfræðisviðs

Júlí 2008 – 7. tölublað

1. Gengisskattlagning – ný lög

Breytingar á gengi íslensku krónunnar getur skapað vandmál í atvinnurekstri. Við styrkingu krónunnar myndast gengishagnaður af skuldbindingum. Af þessum gengishagnaði verður að greiða fullan skatt í árslok þar sem ekki er heimilt fresta eða dreifa skattlagningu hans. Reynslan sýnir að þessi skattlagning getur bitnað mjög hart á útflutningsfyrirtækjum þar sem tekjur þeirra mældar í íslenskum krónum við styrkingu krónunnar minnka auðvitað samsvarandi.

Árið 2006 var reynt að koma til móts við þessi fyrirtæki með því að gefa þeim kost á að dreifa gengishagnaði ársins 2005 umfram gengistap til skatts á þremur árum, það er 2006, 2007 og 2007. Þessi heimild takmarkaðist við gjaldárið 2006 vegna rekstrarársins 2005 og var einskiptis aðgerð. Í vor er leið með lögum nr. 61/2008 var hins vegar ákveðið að festa þessa bráðabirgðaheimild í sessi með varanlegum hætti.

Hvers konar skattaðgerð er þetta?

Lög nr. 61/2008 gefa kost á að dreifa gengishagnaði umfram gengistap. Ekki er því um að ræða hefðbundna frestun heldur tekjudreifingu og tekjudreifingin er jöfn. Hvert ár sem dreift er telst því 1/3 hluti gengishagnaðarins til tekna.

Bókhald og reikningsskil

Gengisreikningur er auðvitað ekki einhver föst heldur síbreytileg stærð. Fullyrða má því að mjög erfitt verður að fylgjast með efndum þessa.

Til hvaða tekna tekur hún?

Dreifingin tekur til gengishagnaðar umfram gengistap af hvers konar eignum þar með talið peningum og skuldum í erlendum verðmæli.

Gildistími laga nr. 61/2008

Þessi heimild til dreifingar gengishagnaði sem lög nr. 61/2008 mælir fyrir um tekur gildi 1. jan. 2009. Í raun mun því ekki reyna á hana fyrr en við framtal árið 2010.

Efnisyfirlit:

1. Gengisskattlagning – ný lög

Ítarleg umfjöllun um þá breytingu sem var gerð á lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt, með lögum nr. 61/2008. Lagabreytingin felur í sér að skattaðilum var gefinn kostur á að fresta eða dreifa skattlagningu gengishagnaðar umfram gengistap.

2. Aflétting eða mildun tvískattlagningar

Hér er um að ræða yfirferð yfir þær leiðir sem eru tækar samkvæmt tvísköttunarsamningum til að koma í veg fyrir að sömu tekjur séu skattlagðar í tvígang eða oftar hafi aðili tekjur í tveimur löndum. Leiðirnar kallast undanþáguaðferð og skattfrádráttar-aðferð og er að finna í öllum tvísköttunarsamningum sem íslenska ríkið hefur gert. Framangreindar aðferðir eru hins vegar ekki hafnar yfir gagnrýni og í yfirferðinni er rökstutt hvernig þær kunna að fara í bága við ESB/EES rétt.

Hvenær á að byrja að dreifa?

Gengishagnaði umfram gengistap má dreifa á þrjú ár til skattlagningar frá og með því ári sem hann myndast. Þetta þýðir að árið sem gengishagnaðurinn myndast telst ávallt fyrsta árið í dreifingartíma hans.

Er dreifingin háð skilyrðum og ef svo er hvaða skilyrði eru þetta?

Dreifing gengishagnaðar sem samþykkt var árið 2006 var háð mjög ströngum skilyrðum. Beiting reglubundinnar dreifingar samkvæmt lögum nr. 61/2008 er hins vegar algerlega frjáls.

Hvað með rekstrarárin 2007 og 2008?

Samkvæmt lögum nr. 61/2008 má ekki byrja að dreifa gengishagnaði fyrr en 1. janúar 2009. Vegna þessa er eðlilegt að spurt sé hvernig fari um árin 2007 og 2008. Um heimild fyrirtækja til að dreifa gengishagnaði umfram gengistap vegna þessara ára fer samkvæmt bráðabirgðaákvæði III.

Gengistap rekstrarársins 2007

Gengistapi má dreifa á þrjú ár, það er árin 2007, 2008 og 2009.

Gengistap rekstrarársins 2008

Gengistapi má dreifa á þrjú ár, það er árin 2008, 2009 og 2010.

Er dreifingin háð skilyrðum og ef svo er hvaða skilyrði eru þetta?

Gengishagnaði umfram gengistap samkvæmt ofansögðu má aðeins gera:

- að yfirfæranleg rekstrartöp hafi verið jöfnuð. Hvað þýðir orðið: yfirfæranlegt rekstrartap? Sjá nánar 8. tl. 31. gr. laga nr. 90/2003. Samkvæmt því er umfram allt um að ræða eftirstöðvar rekstrartapa frá síðustu tíu árum á undan tekjuári. Rekstrartap ársins telst því ekki yfirfæranlegt rekstrartap í þessu sambandi. Þess skal geta að skattyfirvöld kunna að vera ósammála þessari túlkun.
- að eigi hafa verið nýttar hlutfallslega lægri fyrningar samkvæmt 37. gr. (almennar fyrningar) og niðurfærslur samkvæmt 3.tl.

(5%) og 4. tl. (5%) 31. gr. laga nr. 90/2003 á rekstrarárinu 2007 og 2006 vegna gjaldársins 2008 og 2008 og 2007 vegna gjaldársins 2009.

2. Aflétting eða mildun tvískattlagningar

Ríkjum er yfirleitt umhugað að skattleggja alla sem eiga heima eða afla tekna á yfirráðasvæði þeirra. Hlotnist hérlandis búsettum manni tekjur t.d. í Danmörku er því viðbúið að bæði Ísland og Danmörk skattleggi viðkomandi. Við það verða tekjurnar tvískattlagðar. Þannig leggur Danmörk mjög líklega 50% skatt á tekjurnar og Ísland 35,72%.

Tvískattlagning sömu teknanna tvisvar eða jafnvel þrisvar með ofangreindum hætti er almennt talin óæskileg. Hún hindrar þannig viðskipti. Til að komast hjá henni gera þjóðir því samninga sín á milli um afléttingu tvískattlagningarinnar. Flestir þessara samninga mæla fyrir um tvær aðferðir til að aflétta eða milda tvískattlagninguna, það er

Undanþáguaðferð

og eða

Skattfrádráttaraðferð.

Svo er um alla þá samninga sem Ísland hefur gert. Samkvæmt undanþáguaðferðinni afsalar Ísland (eða upprunaland teknanna) sér skattlagningarrétti til ákveðinna tekna, t.d. um lífeyri. Venjulega er hann einungis skattlagður í greiðslulandinu. Beri að viðhafa skattfrádráttaraðferð á maður hins vegar rétt á að draga hinn erlenda skatt frá heildarskatti Íslands af alheimstekjunum, þó aldrei hærri fjárhæð en sem nemur íslenska skattinum af erlendu tekjunum. Þetta hljómar einfalt. Svo er þó ekki í framkvæmd vegna þess að við útreikning mildunarinnar skerðir Ísland persónuafslátt mannsins um hlutfallið: **hinar erlendu tekjur af heildartekjunum.**

Þessi reikningsaðferð styðst ekki við orðalag mildunarákvæða þeirra tvísköttunarsamninga sem Ísland hefur gert með beinum hætti heldur grundvallast fyrst og fremst á venju.

Til að skýra þetta skulum við taka dæmi:

Undanþáguaðferð, hinar erlendu tekjur teljast ekki til heildartekna

Land	Ísland	Danmörk	Ísl. skattstofn
Tekjur	1.000.000	2.000.000	1.000.000
Hlutfall	33,33%	66,66%	
Skattur: 35,72/50%	357.200	1.000.000	357.200
Persónuafsláttur, hlutfallaður beint	136.164	272.245	136.164
Innlendur skattur til greiðslu	221.036	1.000.000	221.036
Heildarskattar eftir mildun			1.221.036

Þegar undanþáguaðferð er beitt teljast hinar erlendu tekjur ekki til tekjuskattstofns hér á landi. Eigi að síður er persónuafslátturinn hlutfallaður.

Skoðum núna frádráttaraðferðina.

Skattfrádráttaraðferð, hinar erlendu tekjur teljast til heildartekna

Land	Ísland	Danmörk	Ísl. skattstofn
Tekjur	1.000.000	2.000.000	3.000.000
Hlutfall	33,33%	66,66%	
Skattur: 35,72/50%			1.071.600
Persónuafsláttur, ekki hlutfallaður beint			408.409
Innlendur skattur til greiðslu			663.191
Erlendur skattur			1.000.000
Mildun tvískattlagningar			442.083
Heildarskattar eftir mildun			1.221.108

Hér er persónuafsláttur ekki hlutfallaður beint. Þar sem mildunin er reiknuð af innlendum skatti af heildartekjunum **eftir** frádrátt persónuafsláttar (í stað fyrir frádrátt persónuafsláttar) verða áhrif hins vegar þau sömu. Takið líka eftir að engin munur er á skattlagningu mannsins hér á landi eftir því hvaða aðferð er beitt.

Ýmsir hafa haldið því fram að Íslandi sé óheimilt að hlutfalla persónuafslátt með þessum hætti. Kröfum um það hefur þó ávallt verið hafnað af skattyfirvöldum. Eitt af þessum málum hefur þar að auki gengið til dómstóla og var niðurstaða skattyfirvalda staðfest. Það sem gerir að verkum að menn eru heldur bjartsýnni nú eru tveir dómar af vettvangi EBS og EES réttar, annars vegar dómur Evrópuðómstólsins í máli de Groot, sbr. C-385/00 F.W.L. de Groot v Staatssecretaris van Financiën [2002] ERC I-5451. Smnl. 2002, bls. I-11819 þar sem dæmt var að hlutföllun persónulegra frádráttarliða milli innlendra og erlendra tekna stríddi gegn frjálsu flæði fólksflutninga, sbr. 39. gr. EBS samningsins, 28. gr. EES samningsins og hins

vegar dómur EFTA dómstólsins í máli Seabrokers A/S, sbr. E-7/2007 Seabrokers A/S gegn Staten v/skattedirektoratet þar sem dæmt var að hlutföllun samstæðustyrks milli innlendra og erlendra tekna væri andstæð stofnsetningarréttinum, sbr. 31. gr. EES samningsins, 39. gr. EBS samningsins.

Íslensk stjórnvöld eru skyldug að taka tilhlýðilegt tillit til dóma Evrópuðómstólsins/EFTA dómstólsins og er því viðbúið að horft verði þessara dóma í skattframkvæmd hér á landi. PricewaterhouseCoopers getur einnig greint frá því að næstkomandi haust er von á að minnsta kosti einu dómsmáli þar sem látið verður reyna á ofangreinda dóma. Þar er um

að ræða mann sem fékk greiddan lífeyri frá Svíþjóð og nemur meint ofskattlagning í hans tilviki vegna gjaldáranna 2002-2008 um einni milljón króna.

Skatta-og lögfræðisvið PricewaterhouseCoopers

Við hjá Skatta- og lögfræðisviði bjóðum upp á margs konar þjónustu, þar með talið ráðgjöf varðandi:

Alþjóðlega skattaráðgjöf ● Milliverðlagningu („Transfer pricing“) ● Skattlagningu rekstraraðila ● Skattlagningu einstaklinga
Virðisaukaskatt ● Félagarétt ● Samruna, skiptingar og yfirtökur

Starfsmenn sviðsins hafa mikla reynslu og yfirlýsingar um þekkingu á sviði skatta- og félagaréttar og veita viðskiptavinum aðstoð og ráðgjöf varðandi lögfræðileg álitafni sem skapast innanlands sem og erlendis.

Til að fá frekari upplýsingar um starfsemina þá er hægt að hafa samband við eftirfarandi starfsmenn:

Ritstjóri: Ásta Kristjánsdóttir, Ráðgjafi / lögfræðingur + 354 550 5352 asta.kristjansdottir@is.pwc.com

Ábyrgðarmaður: Elín Árnadóttir, Sviðsstjóri Skatta- og lögfræðisviðs +354 550 5322 elin.arnadottir@is.pwc.com

Þessi samantekt felur ekki í sér ráðgjöf af neinu tagi. Ekki ætti að afhafa samkvæmt þessu vefriti án þess að fá sérfræðilega ráðgjöf. PricewaterhouseCoopers hf., PricewaterhouseCoopers LLP, hluthafar, starfsmenn og umboðsaðilar bera ekki ábyrgð á upplýsingum sem gefnar eru í þessu vefriti eða aðgerðum sem framkvæmdar eru af hálfu annarra aðila á grundvelli þessara upplýsinga.

©2008 PricewaterhouseCoopers hf. Allur réttur áskilinn. "PricewaterhouseCoopers" vísar til PricewaterhouseCoopers hf. á Íslandi, nema ráða megi af samhengi eða beinum tilvisunum að vísað sé í önnur fyrirtæki í samstæðu PricewaterhouseCoopers International Limited sem öll eru lagalega sjálfstæðar einingar.

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Skógarhlíð 12 • 105 Reykjavík • Sími 550 5300 • Fax 550 5302
pwc.reykjavik@is.pwc.com